

Mistře, které přikázání je v Zákoně největší?

Mistře, které přikázání je v Zákoně největší?

30. NEDĚLE V LITURGICKÉM MEZIDOBÍ CYKLU A

Evangelium (Mt 22,34-40)

Když se farizeové doslechli, že (Ježíš) umlčel saduceje, shromáždili se a jeden z nich, znalec Zákona, ho chtěl uvést do úzkých a zeptal se: „Mistře, které přikázání je v Zákoně největší?“ Odpověděl mu: „`Miluj Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí.` To je největší a první přikázání. Druhé je podobné: `Miluj svého bližního jako sám sebe.` Na těch dvou přikázáních spočívá celý Zákon i Proroci.“

K POROZUMĚNÍ TEXTU

Když se farizeové doslechli, že Ježíš umlčel saduceje, shromáždili se a jeden z nich, znalec Zákona, ho chtěl uvést do úzkých a zeptal se ho. Farizeové se na jednu stranu mohli radovat, že Ježíš umlčel saduceje (Mt 22,23n.; ti na rozdíl od farizeů popírali vzkříšení), na stranu druhou mohli mít další důvod k obavám, protože Mistr opět triumfoval. Nyní tedy zaútočili oni: nejprve se shromáždili (v původním textu není řečeno „u něho“!), aby se smluvili a poslali znalce zákona (rovněž farizeje) se záludnou otázkou. Nebyla to otázka upřímná, byla to spíš zkouška, past nastražená s nadějí, že Ježíš bude chycen.

Mistře, které přikázání je v Zákoně největší? Potřetí za sebou je Kristus osloven titulem „Mistře“. Je to úlisné oslovení, snad vyslovené s tajným záměrem si ho „naklonit“. Položená otázka je skutečně záludná, protože se týká známého sporu, vedeného mezi rabíny. Pro zajímavost si uvedme, že rabín Hillel shrnul zákon v negativní podobě zlatého pravidla („co nechceš, aby lidé dělali tobě, nedělej ani ty jim“). Rabín Simlai oproti tomu tvrdil, že 613 Mojžíšových příkazů bylo shrnuto na jedenáct u Davida (Ž 15), šest u Izaiáše (Iz 33,15-16), tři u Micheáše (6,8), dvě opět u Izaiáše (Iz 56,1), jedno u Ámose (Am 5,4) a jedno u Habakuka (Hab 2,4). V této souvislosti bývalo citováno i Lev 19,18 („miluj svého bližního jako sebe“). Už tyto neshody poukazují na to, že bylo velice snadné, aby se Kristus „netrefil do správné odpovědi“.

Odpověděl mu: „Miluj Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí. To je největší a první přikázání.“ Ježíš cituje důvěrně známé „Šema“, které zbožní židé recitovali dvakrát denně. Obsahem „Šema“ je také největší přikázání „milovat Boha“ celým svým bytím, všemi schopnostmi (Dt 6,5). Je zajímavé si všimnout, že Matouš neuvádí „celou svou silou“ (tak Dt 6,5 v hebrejštině a v řeckém překladu SZ), ale „celým svým

rozumem“. I to může zrcadlit Matoušův akcent na „porozumění“: učedník usiluje o porozumění Božího slova, aby tak mohl správně žít Boží nároky. Tato první polovina odpovědi mohla vyznít být pro farizeje jako uspokojivá a dostačující. Překvapuje tedy, že Ježíš tím nekončí, ale „přidává“ ještě druhou polovinu. Nepřehlédněme, že toto přikázání je první a nejdůležitější.

Druhé je podobné: „Miluj svého bližního jako sám sebe.“ Druhé přikázání je podobné prvnímu, protože se opět týká lásky, tentokrát k bližnímu. Láska k Bohu je nerozlučně spojená s láskou k bližnímu; jsou to dvě spojené nádoby. Toto přikázání však nemluví pouze o lásce k bližnímu, ale (překvapivě!) i o lásce k sobě – ta je měřítkem této lásky. Tak jako dokážeme mít sebe rádi „skutkem a doopravdy“, máme mít stejně rádi ty, kteří jsou nám nablízko. Je nám postaven velmi jasné zrcadlo „pravé lásky“, zrcadlo, před kterým není možné utéci: lásku k sobě nemůže nikdo popřít, i když ne vždy je tato láska náležitá.

Ani v této části Ježíš neříká nic nového, protože znovu cituje ze Starého zákona, tentokrát z Lev 19,18. Toto místo bývá v Novém zákoně citováno víckrát s dodatkem, že je to „shrnutí zákona“ (Ř 13,9), „naplnění celého zákona“ (Gal 5,14), „královský zákon“ (Jak 2,8). Láska jako největší přikázání jde ruku v ruce se zvěstí, že Bůh je láska (1 Jan 4,8). Láska k Bohu a k bližnímu není v první řadě citem, ale úkonem vůle, a proto na rozdíl od citů může být „přikázaná“.

Na těch dvou přikázáních spočívá celý Zákon i Proroci. Tato dvě přikázání jsou tak důležitá, že na nich stojí celý zákon a proroci. Těmito slovy se zároveň tvrdí, že Ježíš neruší zákon a proroky, ale „naplňuje“ je tím, že ukazuje jejich pravý smysl (Mt 5,17n.) a obrací pozornost na to podstatné. Bez tohoto dvojediného přikázání není možné naplnit učení Starého zákona. Dvojediné přikázání lásky je zároveň výkladovým klíčem k pochopení zákona i proroků, takže svatý Augustin správně poznamenává, že i když nerozumíme některým místům Starého zákona, máme se držet lásky, která je jeho obsahem – a tak chápeme i žijeme podstatu toho, čemu ještě svým rozumem plně nerozumíme.

SHRNUTÍ

Ježíšova poslední konfrontace s duchovní elitou se týká sporu o největším přikázání. Je to otázka životně důležitá, mimo jiné proto, že odpověď by určila, zda Kristus patří do nějaké „zvláštní“ radikální skupiny, anebo do „tradičního proudu židovské zbožnosti“. Ježíš však odpovídá zcela v duchu židovské tradice. Jeho odpověď zahrnuje dva příkazy, u kterých nesmíme přehlédnout několik důležitých rysů:

1. Pořadí – nejprve je láska k Bohu, pak láska k bližnímu;
2. Druhé přikázání je podobné prvnímu – v obou případech se jedná o lásku k někomu;
3. Míra této lásky se však liší – Boha je třeba milovat „všemi silami“, bližního jako sebe.

Milovat Boha a bližního: vše ostatní je jen komentářem tohoto přikázání. Jsou tím ostatní příkazy prohlášeny za zbytečné? Ne. Naše láska na zemi není nikdy tak upřímná a celostná, a proto potřebujeme konkrétní příkazy a slova „zákona i proroků“. Dalo by se říct, že Starý zákon nám ukazuje toto přikázání lásky v různých podobách a aplikacích.

VÝZVA NA TÝDEN

Zamysleme se

Mladší:

Farizeové sice chtěli Ježíše uvést do úzkých, ale díky nim jsme se teď dozvěděli hodně důležitou věc: máme stát na dvou nohách. Zkoušel jsi už někdy stát a chodit jen s jednou nohou? Jak jsi došel nebo spíš doskákal daleko? Asi moc ne... A právě tak jako v životě potřebujeme dvě nohy, tak potřebujeme také ta dvě největší přikázání, jak říká Ježíš. To znamená, že nestačí jenom myslet na druhé a pomáhat jim, ale myslet také na Boha a konat to, co si on přeje, a naopak. Když konáme jen jedno z toho, nemůžeme dojít daleko a nemáme dost síly pro život. Vzpomeň si na to, když někam jdeš a používáš při tom obě nohy... ☺

Starší:

V Boží perspektivě se všechno využije k dobrému. Ti, kteří se chtějí Ježíše zbavit nebo proti němu něco mají, vlastně naplnili stránky evangelií popisem důležitých událostí a Ježíšovými odpověďmi. Díky nim se dozvídáme i o dvou největších přikázáních lásky. Říká se, že kdo miluje, nepodvádí, nelže, nekrade, nezanáší své srdce špatnými věcmi. Milovat spíše znamená snažit se o něco dobrého, ne se jen bránit zlému. Je přece rozdíl, jestli náš život bude naplněný radostí, nadějí a pokojem nebo spíš strachem a negativismem. Jak se ti daří dívat se pozitivně kolem sebe a milovat Boha a bližní?

Zkusme si

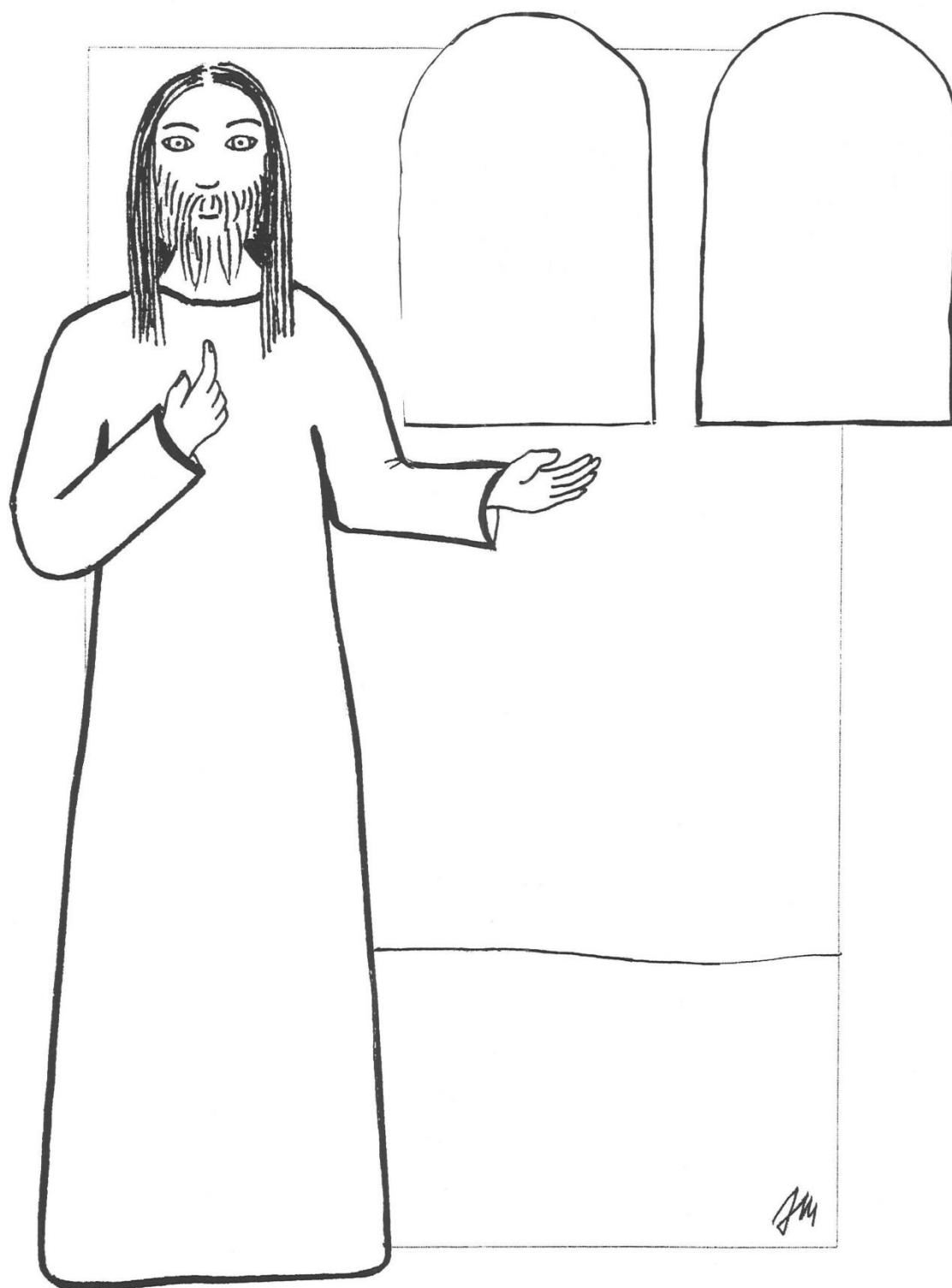
Mladší / Starší:

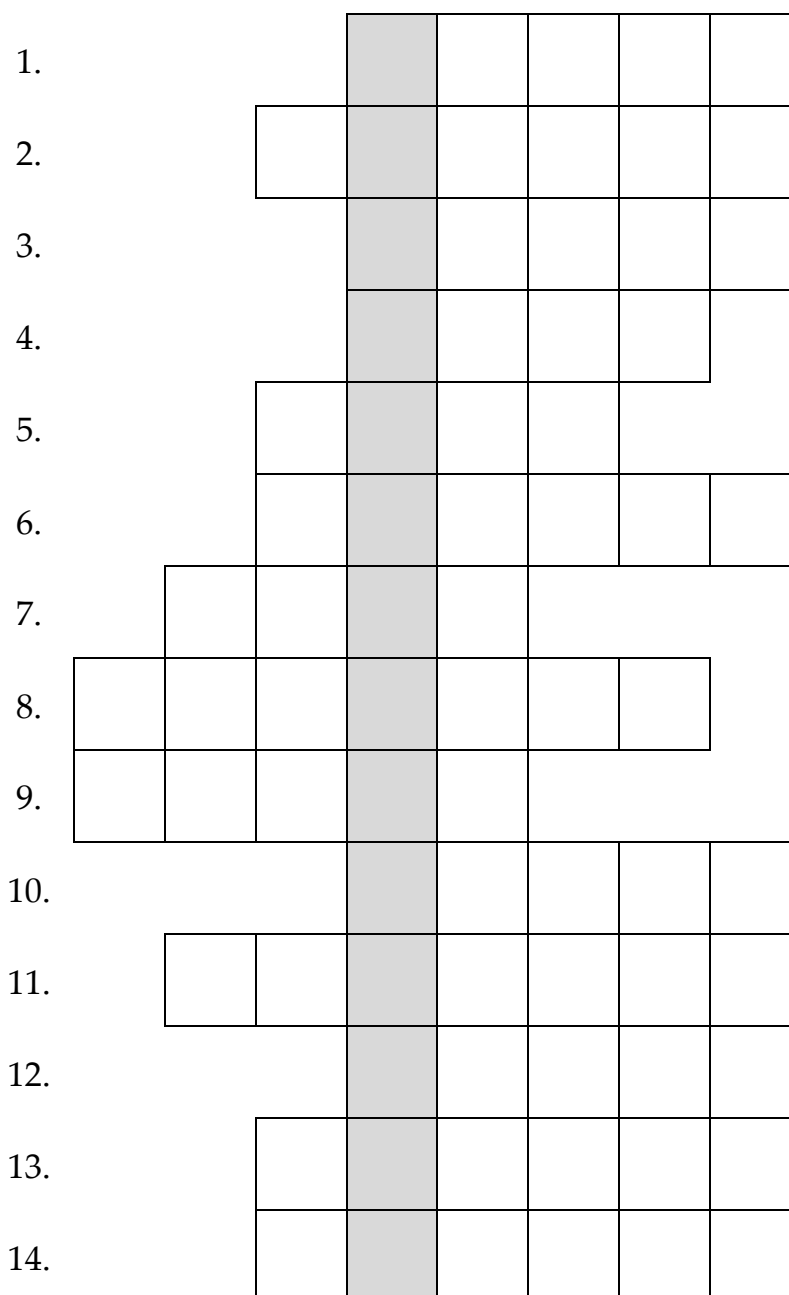
Dvě největší přikázání jsme si jistě z dnešního čtení zapamatovali:

- Zkuste je dopsat do prázdných tabulí na obrázku na následující straně!
- První přikázání Ježíš cituje ze Starého zákona, konkrétně z 5. knihy Mojžíšovy (Dt 6,5). Následující verš je ale také důležitým příkazem. Jak zní, to se dozvíš z tabulky dole na stránce. Čti vždy každé třetí volné písmeno tak dlouho, až ti v tabulce žádné nezbyde!
- Druhé přikázání je také citátem, tentokrát ze 3. knihy Mojžíšovy (Lv 19,18). Bůh ho v tomto verši také odůvodňuje, proč nám ho dává. Vylušti přiloženou křížovku a zamysli se, proč je tento důvod tak důležitý.

Ů	D	T	S	N	A	T
E	T	A	S	O	N	P
S	O	Ř	L	U	I	O
V	K	V	T	A	A	V
Z	K	É	U	T	M	J
E	S	I	R	R	A	Á
D	Ť	T	C	Z	I	I

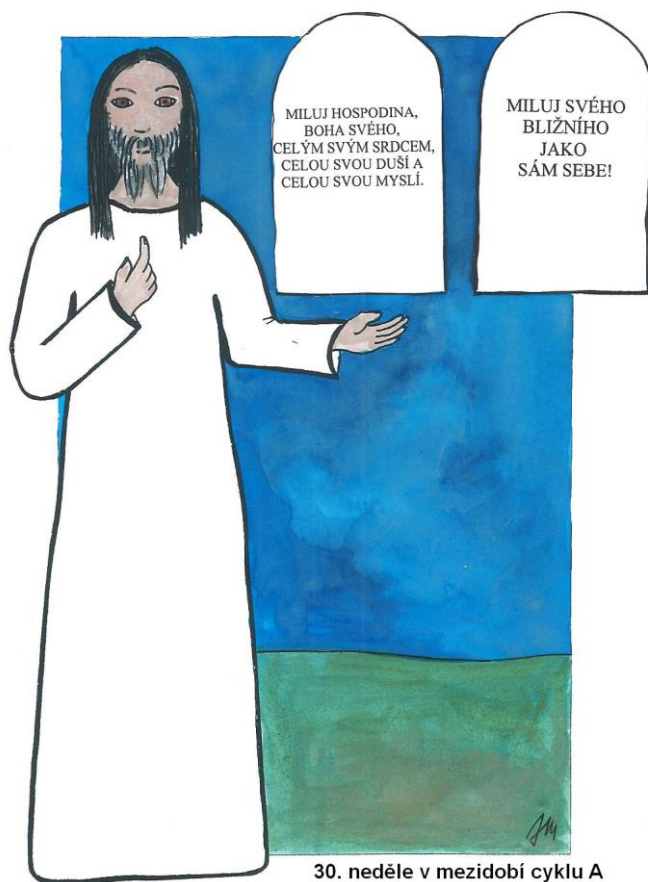
ŘEŠENÍ:

Když se farizeové doslechli, že _____ (3) _____ (6) saduceje, shromáždili se a _____ (1) z nich, _____ (14) Zákona, ho chtěl _____ (9) do úzkých a zeptal se: „Mistře, které přikázání je v _____ (2) největší?“ Odpověděl mu: „` _____ (13) Pána, svého _____ (7), celým svým srdcem, celou _____ (4) duší a celou svou myslí.' To je největší a _____ (10) přikázání. _____ (12) je _____ (8): 'Miluj svého bližního jako sám _____ (5).' Na těch dvou přikázáních spočívá celý Zákon i _____ (11).“

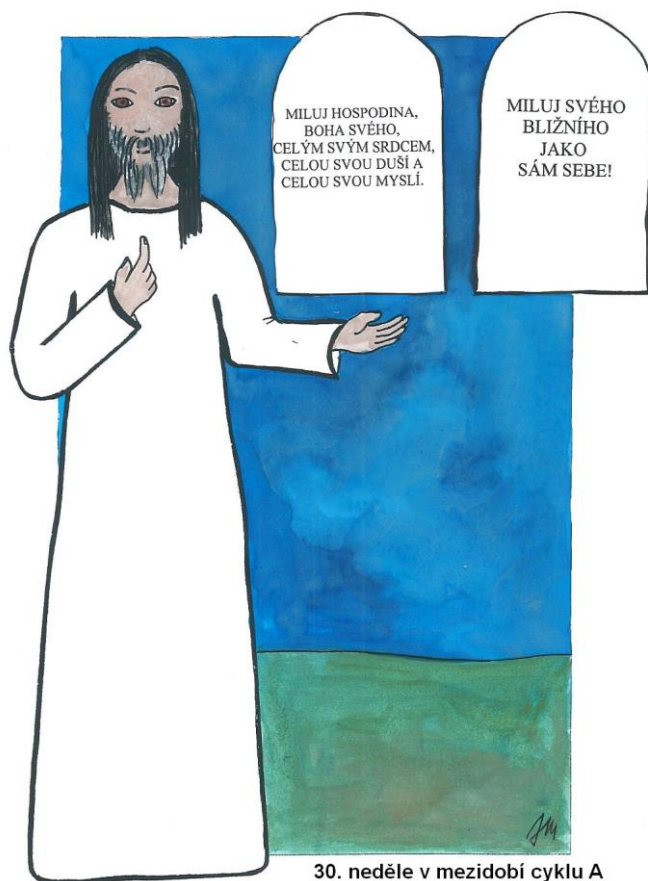
ŘEŠENÍ:

30. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 22,34-40

30. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 22,34-40

30. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 22,34-40

30. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 22,34-40

30. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 22,34-40

30. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 22,34-40

30. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 22,34-40

30. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 22,34-40